

leliv en Tanke, men haanligt trampet paa det, røres han til Slut af den varme Menneskelighed, der strømmer ham i Møde, røres af hendes sunde Trods mod at blive sparket af den, hun er kommen til at elske.

I Stykket stiller en Ven det Spørgsmaal til Professoren: Mon De er hæderlig overfor Kvinder? — Hvortil han omtrent svarer følgende: „Nej, det er der ingen Mandfolk, som er — saalænge der er Erotik mellem Mand og Kvinde, gaar det nok, saa vil de begge det samme, men senere, naar Erotiken er ophørt, gaar den ene i Syd, den anden i Nord, og ved at forsøge paa at rette sig efter hinanden, naar ingen derhen, hvor de vil, men begge ender i Øst.“

Hvor tidt møder man ikke den stakkels Galathea i Forholdet mellem Mand og Kvinde! Hun interesserer ham, saalænge Tildannelsen varer, saalænge der endnu er noget ved hende, han kan udvikle, men naar hun har naaet den slaviske Fuldkommenhed, hvad hun desværre ofte tror er ensbetydende med Kærlighed, trætter og keder hun ham ved sin Mangel paa Modstand.

Det er Gnidningsmodstanden, som i den fysiske Verden skaber Energi og frembringer Varme, saaledes ogsaa her i Stykket. Blom-

sterpigen Eliza Doolittle oprøres over sin Ægtefælles ligegyldige, haanende Væsen, efter at hun gennem Resignation og beundringsværdig Lydhørhed for hans Ønsker er naaet til den eftertragtede Fuldkommenhed, og hun samler al sin Modstandsevne for at redde sit eget Jeg og sin gryende Kærlighed. Hun kaster ham bogstaveligt og aandeligt Tøflerne i Hovedet, smider alle sine Smykker, de laante Fjer, for hans Fødder — og forlader ham. — Men just ved den Modstand og Energi opnaar hun at udvikle Varmen hos ham til Lykke for dem begge.

Den aandelige Duel, der i Stykket finder Sted imellem de to Hovedpersoner, er ganske mesterlig fremstillet, idet Forfatteren holder sig fuldstændig fri for Sentimentalitet, og lader de to intelligente og ærlige Naturer i det kraftigste Sprog udveksle deres Meninger og Følelser for hinanden.

Professor Higgins udførtes fortræffeligt af selve Direktøren, Holger Hofman, og den kvindelige Hovedrolle, Blomsterpigen, med overordentlig teknisk Dygtighed af Fru Rindom. Med al Anerkendelse af hendes naturtro Gengivelse af den simple Kvindes vulgære Tale, dyrisk skrallende Latter og voldsomme Bevægelser, er det dog som den fine Kvinde, at hun fejrer sine

største Triumfer. Især lykkes Slutningsakten, hvor Eliza gennem ideelig skiftende Tonefald skal formaa sin Ægtefælle til at røbe sine Følelser for hende.

Vil man trods al Beundring rette blot Skyggen af en Anke mod Præstationen, er det den, at Fru Rindom virker mere klog end hjertelig, mere opfyldt af Skuffelse end af Længsel efter Kærlighed.

Af de andre kvindelige Roller maa fremhæves Professorens Moder, Mrs. Higgins, der var i gode Hænder hos Fru Emma Wiehe, — hun er stilfærdig og fin, med et kærligt Smil og en blid, men moderlig myndig Stemme.

Ligeledes Husbestyrerinden, Mrs. Pearce, som Frk. Gerda Christoffersen dog muligvis gør lidt for majestætisk, især da hun samtidig nu og da i sine Replikker udviser en Djærvhed og Menneskelighed, der ikke rigtig staar i Samklang med hendes imponerende Ydre.

De to Typer af Bourgoisiets Damer, Mrs. og Miss. Eynsford Hill, blev henholdsvis udførte af Frk. Laura Mogensen og Fru Ellen Røvsing. Denne sidstes Fremstilling af Miss Hill, der er meget grelt tegnet af Forfatteren, forekommer os danske mindre forstaaelig, naar vi hører, at just den Skikkelse var en saa stor Attraktion for det engelske Publikum, at Teatret Aften

bevare for ham de Rejseskildringer, han sendte hjem. Ved Læsningen af disse syntes hun, at hun fik et meget bedre Indblik i hans Karakter end ved hans Besøg. Roland var et Arbejdsmand, og al Uvirksomhed var ham imod. Hans Rejser var derfor heller ikke Fornøjelses- eller Rekreationsrejser, men Studierejser og optog gerne den Del af hans Tid, som Arbejdet ved Skrivebordet ikke beslaglagde. Da han vendte tilbage fra Italien, antog Forholdet mellem ham og Manon Philipon Karakteren af et fortroligt Venskab, saaledes som det kan findes mellem to Personer af samme Køn. Hun saa op til ham, fordi han var saa retsindig af Tankegang, saa streng i sine Principer, saa alvorlig og ubestikkelig, som Oldtidens Republikanere stod beskrevne hos Plutarch, og som hun fra sin Barndom havde sværmet for dem. Han havde i hendes Øjne — siger hun selv — intet Køn, han var kun

Filosofen og Forstandsmennesket. Da han anholdt om hendes Haand, sagde hun ja, ikke fordi hun elskede ham, men fordi hun agtede ham mere end nogen anden Mand, hun til den Dag havde kendt. Og denne Agtelse bevarede hun hele Livet igennem, selv da der kom en Tid, da hun lærte den Lidenskab at kende, som hun vel i sin Ungdom havde anet og drømt om, men ikke mærket ringeste Gnist af i den Følelse, der forenede hende og hendes Ægtefælle.

Første Aar af deres Samliv tilbragte de i Paris, hvorhen Roland blev kaldt i Anledning af, at der var udstedt nye Reglementer for Manufakturerne, Reglementer, som Roland, der var udpræget Frihandelsmand, bekæmpede af alle sine Kræfter baade i Skrift og Tale.

I sit Ægteskabs første Aar var Madame Roland paa én Gang sin Mands Husholderske og Sekretær. Han brugte hende som sin Kopist og Korrekturlæ-

ser, og hun opfyldte dette Arbejde med en Ydmyghed, som hun senere ikke selv kunde lade være at smile af. Dengang nærrede hun en saadan Ærbødighed for sin Mand, at hun med Glæde underkastede sig ethvert af hans Ønsker, og aldrig vovede at udtale en Særmening, endnu mindre at sige ham imod.

Da Roland paatog sig at skrive et større Afsnit af Enkyklopedien, maatte hun tilbringe det meste af sin Dag i hans Arbejdsværelse for at hjælpe ham. Roland var tilmed svag af Helbred og krævede i deres første Ægteskabs Aar en omhyggelig Pleje, som hun ogsaa af hele sit Hjerte gav ham. Han befandt sig vel derved og elskede hende for de Ofre, hun bragte ham; hun elskede ham paa sin Side for de Krav, han stillede til hendes Offervilje og Hengivenhed. „Disse Aar,“ siger hun, „var Arbejdsaar og prægede af den alvorlige Lykke, som vinder gennem Pligtopfyldelse.“